

Número 15.

PORTAVEU DE LA DECENCIA

Any I.

Tots els treballs firmats seran passats per las armas.
No's retornan els originals per bascas que tinguin.

Redacció y Administració,
Carrer de Corró, n.º 164, baixos

La correspondencia al Director.

PREUS DE SUSCRIPCIO

Un trimestre.	1'00 pta.
Número solt.	0'05 »
Número atrassat.	0'15 »

El desgavell dels municipis

El desgavell administratiu que impera en la major part dels Ajuntaments de sava caciquista no es mes que una consecuencia natural del centralisme que'ls aguanta y els hi dona vida. Constituhits aquets Ajuntaments per la presió sobre'ls ciutadans, y sense forsa en la opinió, que'ls odia, pero que no te prou forsa de voluntat pera estimballarlos, y integrats d'elements que buscan en la política el profit personal, necessitan un amparo, una forsa, un bras que'ls aguanti las batzegadas de la gent sencera y incorruptible.

Per aixó tots aquets Municipis s'han d'agafar á una taula de salvació pera continuar la seva acció egoista y d'aquí que s'amparan ab els representants que'l Govern te á las capitals de la provincia y que ja son triats, no precisament entre las personas que reuneixin mes inteligencia y activitat pera'l desempenyo del càrrech, sino entre els que mes favoreixen, siga pels medis que vulga, als puntals caciquistas que 'ls aguantan.

Veusaquí donchs que aquets Ajuntaments en lloch de procurar pe'ls interessos y el benestar dels pobles que 's creuhen representar, conscientment ó inconscientment no mes poden afavorir els interessos y l'acció descabellada dels Governos centralistas, porque encare que devegadas estigan constituhts en tot ó part per personas de recte criteri y de bona voluntat, posats entre la espasa y la paret, entre el representant del centralisme y el poble, se decantan decididament cap al centralisme, pertorbant la marxa natural de las cosas y posant-se al costat dels enemichs de la terra.

Aquí's veu la importancia que tindria la constitució en tot Catalunya d'Ajuntaments que's fortifiquessin dintre una complerta autonomia, sense'ls lligams indignes ó depresius que molts Ajuntaments han de tenir ab els representants del Estat.

Aquí's veu quan necessari es que á tots els Municipis s'hi portin gent de sa casa, escombrant á la escurrialla caciquista, pera que nets de tacas y no tenint cap favor á rebre dels Governadors puguin exercir una acció administrativa d'acort ab sa conciencia, y treballin per l'engrandiment y

la prosperitat dels pobles que representan. Aquesta autonomia, esqueix d'independencia dintre sas atribucions, reflectint en tota la terra catalana ens daría la gran forsa que el geni Catalunya necessita per sa grandesa, pera ser la Catalunya rica y plena que enaltim en nostres cants.

Son dolsa.

¡QUINA VINYA!

¡Quina vinya senyor Noria!
Ja li dich que Deu n'hi dó.
¡Cobrar trescentas pesetas
com á *mestre* de burots
y encare tenir propinas
d'alguna casa de joch!
A vosté tot li es ganancia.
La *cullita* de Sant Roch
no s'escapa; bitllo, bitllo
cada mes rajan rodons.
-¿Quants ne cobra: ¿Vuyt. Donchs dotse?
¿Quinse? Donchs posem dinou.
Y vosté, que sab fé el catxo,
clava el *resto* á n'el sarró!
y llavors ve l'altre rengle
d'ingresos que no es pas poch.
Ha endevinat un ofici
que li escau pró de debó.
En Travé va acreditarshi
en un día d'eleccions;
y ja ho veig! per no ser menos
també's passa á *corredor*.
Pró *corredor* d'una mena
que sens *corre's* fa l'Agost.
—¿Vols jugar á casa teva?
Donchs, donam deu *naparrons*.

Y ¡au! desseguida ab ma llesta
altre ingrés á n'el sarró.

Y dels qui cobran mesada
de Sant Roch no'n te pas prou
de ferlos firmar un *sobranse*
que s'embutxaca d'un cop,
sino que fins lo que'ls queda
els hi escatima ab el joch,
perque'l que no juga al *monte*
no es ben vist del *misenyor*;
si no deixa el *tant* á casa
no cobra del pressupost.

Y ¡au! ab lo que dona el *monte*
altre ingrés en el sarró....

Y llavors dinars y xeflis
de diada d'eleccions
y viatjes y propinas
que plouhen sempre per tot
el fan el rey de la terra
y el pillet més gran del món.

¡Pero vaja no s'hi torvil
Clavi la grapa ben fort
y saqueji lo que trovi;
perque li quedí un *recó*.

A any nou farém vida nova;
els pillets rebran el cop
y tota la lladregada
fará cap á la presó.

Xicoira.

Va de historia ⁽¹⁾

Aquí á Granollers tenim un poeta que fa décimas y receptas y que si trassa demostra en lo primer, no menys lluheix el garbo en lo segon, encare que sigui intrús tant en Poesia com en Farmacia. Donchs si, aquest fulano, que per donarli nom, li dirém Garri-esguerrat, titol ab que firmaba ell las fenomenals quartetas que pera desgracia de la Literatura, en mal hora paria y publicaba en aquell periódich local anomenat «Cinematógrafo»; te además del vici de no pagar al amo de la casa ahont habita, el defecte de creuer's que todas las femellas s'enamoran de la seva amantegada figura y aixó, aquesta desgracia de construcció personal, l'ha portat moltes vegades á situacions ridiculs que haurian resultat mes patents si la ridiculesa no hagues sigut ja en ell condició innata y permanent. Per mostra basta un botó diuhen, però jo per mostra els ne donaré tot un rengle de botons, que si els examinan els faran veurer de posaria de relleu la figura del curandero Garri-esguerrat.

Veus aquí que, una vegada, estaba l'home sentat en un recó de farmacia y passant un estat psicológich especial; tenia set y no hauria begut res; tenia fam y res hauria menjat; estaba lás, cansat, enllanguit, amilanat y ni un pot havia tocat aquell mati ni una vegada habia empunyat la ma de morter, ¿qué tenia donchs l'infelis? Y un rato de cavilació el va treurer d'apuros. Estaba enamorat, follament enamorat. ¿Y de qui? ¡Oh terrible vida dominada per la casualitat! ¡mon de monas! ¡estaba enamorat d'una casada! Si, cap

dupte li cabia ja! Entre cinch céntims d'incens mascles y deu d'engüent de pellá y un ral de polvos de *pacaro calent*, durant aquell sant día, no altre cosa li dan-saba pe'l magí.

Y l'home compungit va posar mans á l'obra; es va purgar ben bé y un cop ben net de dintre, un día, en un moment de inspiració, va arrojá del seu caletro la següent policia ó poesia endressada á la dama del seu cor y de las sevas espatulas y potingas y tot, de tot, cas de volguerlo ellas.

Entre receta y receta
y ungüentos y mel-rosat,
cree querida Pepeta
que crece mi loquedad;
tengo el alma muy inquieta
¡ay ladrona que m'has dat!
Tu imagen reina querida
la tengo ya tan grabada
que todo lo enjego á dida
si en lloch de *si em dices nada*.
Te veo de noche y día
si voy á pie ó en tranvia;
ya olvidarte es cosa vana
pues ¡maldito mi cogote!
hasta te veo en el pote
dels polvos de Ipecacuana.

Aixó, va pensar, caurá sobre'l seu cor com una bomba y ab dos días me la faig meva, y boy perfumant las anteriors paraulas escritas ab polvos de picapoll, ¡á fer via s'ha dit! y llsant un gemech de molta llargada va deixé anar al *pliego* tall endins del bussó de correus; van passar días y la silfide de marras cada día que passaba posaba un pam mes de morros cada vegada qu'el nostre Garri-esguerrat feya la miloca per devant de casa seva; á tot aixó la Festá Major s'ens va tirar á sobre y com que l'home sabia que's celebraria un Certámen, va concebir un plan maquiavélich. Y disparant un altre poesia á faisó de la sobrescrita, s'en va anar á casa'l Secretari del Jurat, en Canellas (aquell dels esclops de xarol y la levita) á presentar la poesia; com siga que demanes parer á dit secretari, segons noticias, aquet li va contestar que... enfi... que... vaja... que... no valia rés! Desesperat l'home y arribant á n'el paroxisme de la bestiesa va desferse de las següents paraulas que retratan la seva inteligencia y al mateix temps la seva barra, en part dispensada per l' enamorament boig que tenia cor endintre.

—Si vosaltres em... donguessiu... ¿sa-beu? la flor natural, jo ja deixaria á la vostra ma l'elecció de reyna de la festa. Devant de aquesta indirecta, tan sense vergonya, el senyor secretari no sabia si matarse ó tornarli contesta; á la fi es decidí per lo últim, despedintlo á desenganys y anantsen l'infelis Garri ab el cor desgarrat á casa seva, puig lo que ell hauria volgut era esser proclamat guanyador de la Flor Natural pera enamorar á n'ella, y al mateix temps ferli agafá gelos al donar ell la ma á la dama que no hauria resultat de sa elecció.

Per aquell pobre cor, la desgracia ana-

va progresant aritméticament; ja no'era sols l'amor á n'ella, á la ingrata, lo que li donaba pena; are ja sofría de mal de por, donchs no se com, va comensarse á figurar que'l marit d'ella s'havia ja enterat de la cuestió y tot era veurer malas miradas y caras llargas y... vaja que'l modo de llambregar de l'home d'ella á n'el nostre Garri no li xocaba gaire y fins de vespres un día que sortia de l'Unió aquell bulto que va veurer arambat á la paret, no'l va pas alegrar, perque, si per desgracia el pobre casat hagués llegit aquellas sentidas estrofas qu'ell va endressar á la seva dona, el cástich era segur y en el códich dels marits que tenen la mosca al nas diu que aixó es falla á garrotadas, però enfi, la por fa veurer moltes cosas, la sombra aquella nit no va esser res, y'l foll enamorat girant la clau á n'el pany de la porta de sa casa va dirigir l'últim esguart esporuguit en aquell tros de carrer fosch com el *cuento* dels consums de nostra vila, y va ficarse al llit y en lloch de fer la feyna de dormir, es va posá á pensar sobre'l perill que corria y van passar las horas y va arribar ab el cantar dels gallis, el despertar del mon y el demati, sense clucar cap ull; en Garri va llevarse y ¡oh sorpresa! ¡oh fundada sospita! Una ma va girá el puny de la vidriera y el que va entrar á dintre, fou aquell, el marit, que frenétich y esmolat, petant de dents, va exclamar—tots aquets sufriments, tots aquets martiris, els vull acabar are. ¡Tan me fa morir com viurer per viura axís! Quan el desgraciat Garri va sentir aquellas paraulas, va comensari á entrar un cubriment de cor y un tremoló de camas que li durá fins que va trencá'l plor y va dir á singlots—Perdoni, per l'amor de Deu; jo ja no podia resistir mes! Perdó—Y á tot aixó, l'enfutismat marit, boy rabiós li deya—Are, are li ensenyaré, ho tinch aquí, senyalé la esquina.—No, no respecti al galent, si, confeso que es fet meu, si, jo ho vaig fer, jo!

—Aguayti, aguayti, li deya l'altre descordantse ja l'americana, ó voste ó jo, ¡el tinch de reventá!

—¡Ay per l'amor de'ls angels, perdó!

—¿Perdó de qué?

Perdó d'aquella poesia que jo vaig dedicá á.....

—¿A qui?

—A la seva do.....

Y encare no habia acabat de dir aixó, quan l'home d'ella, el marit, sospitant y comprenent lo que de improvist l'altre li comunicaba, li plantá clatellada qu'el va deixar baldat; y tornantse á passar l'americana y dedicantli la pariona á l'altre galleta digué: ¡Beneyt! si jo venia p'el malehit floronco que m'ha sortit aquí, arrant de carcanada, ¡Beneyt, mes que beneyt! ja't donaré jo á tu y als versos, curandero..... y va allunyarse mitg rihent, mitg entadat, barreganthi algun ¡ay! á que'l floronco l'obligaba.

Tot aixó va passar á n'aquell Garri-esguerrat, Pau de noms y de fets, ex betas y fils del carrer del Hospital, curandero y

galan d'una pessa. Si un dia senten á dir que s'hon trobat uns pantalons y una poesia á las orillas del rech d'en Puig ó en el safreig de can Gili, no busquin mes, seran vestigis de'l suicidi á que la inconsciencia, la ingratitude y la tonteria de las donas, hauran obligat á n'el nostre Garri.

Infrascrito.

(1) De la collecció de aventuras amorosas del Garri-eguerat que succesivament publicarem.

Anant per dona

DIALECH.

—Deu la guard.

—¿Com está?

—Bé.

—Es vosté el senyor....

—Cubert.

—¿Vosté la senyora....

—Cert.

—(A veure si m'hi entencré).

—(¿Qu'es lleig!)

—(¿Qué guapa!) ¿Y qué tal?

¿Sent gaire'l fret?

—(Desatina).

Si senyó; el temps s'enverina.

—Si.... no va gaire com cal.

—¡Vaya, vaya! Y vosté vol?...

—Sa mama degué parlarli de que jo (jel cop vaig á darli!) soch un viudo....

—(Molt mussol).

—Sí; la vritat. Senyoreta de desde que la vaig veure un sentiment vaig contreure qu'em feu perdre la xaveta y em vaig dí entre mi. Caram! Aquesta es la destinada á pasarme la bugada y a partirse ab mi la fam; y al punt indagant l'adrés de vosté y dels seus papás em vaig decidi á dá'l pás per que vosté'm coneguéis y jo, sab?...

—Vagi seguint.

—Conto ab medis suficientes si... vinguessin molts clients, per anarla mantenint; y aixís entre vosté y jo entre dels pots y potingas polvos, arrels y xeringas podriam viurer milló que Adam y Eva al paradís; y sols pensar que la veig rentant pessas al saireix ó escombrant per dalt al pís m'entra l'electricitat dintre tota ma persona ja que com vosté, bufona, cap mes dona no he trovat. Juntureta del meu cos, arrel del cor meu, pastilla de la tos, zarzaparrilla aixarop dels trenta dos remeys, balsam del pit meu, ¡ay! qui possehirla puga, arrel de mata faluga, pastilla del Doctó Andreu! —Que's torna boig ó que fá? ¿y are? fugi del devant; arri lluny; al botavant. Primé'm faria matá, viudo ronyós, ple de nyonya, curander desvergonyit. Vaja entornisen al llit, no'l vull per poca vergonya.

Sinia.

Picadas

Jo no crech que'n lloch del mon pugui passar lo que passa en un poble que tots coneixem. Allí hi ha un tal *Noria*, cacich biliós, que s'entrete á birlar quartos dels consums y que no content ab aixó, percibeix diners per molts altres bruts conceptes. Un dels tals es el de ferse un *diari* molt passador ab un joch de *monte* que te á casa seva. Pero no es aixó tot. Com es de suposar, en una població aixís ahont els qui haurian de donar llum donan fum, algún altre n'hi ha d'haver que'l segueixi. Y hi es. Altre casa de joch s'hi aguanta valguentse de la impunitat que li proporciona el donar propinas á alguns *personatjes*. Un d'ells, el cacich senyor Sinia, percibeix *deu duros mensuals* del cafeter d'aquesta altre casa, per nom á can Manel, y un agent d'autoritat á qui tothom coneix ab el sobrenom de *Son dolça*, també es *gratificat* ab altre propineta de sis *duros*.

Aixó que sembla imposible passa y se consent á ciencia y paciencia de la moralitat y de la vergonya pública.

Per embusteros els del «Pueblo Sevillano». Tot y posantse *diario independiente*, aquet dia escribia «Nuestra Victoria» boy celebrant l'entrada á n'el Municipi dels concejals que per vergonya de Granollers encare han surtit triomfants pera aguantar y fomentar el caciquisme de las desprestigiadas figuras dels nostres ninots en Pep, Quel, Badó y Companyia. ¿En que quedem senyor Pueblo. ¿Son *independientes* ó son caciquistas, qu'es com si diguessim femta ó bruticia? ¡contesteu, apa macos!

Guayaba pura.

Cuentan de un Vidal que un dia tan bobalicón estaba, que siempre se engalanaba de sandeces que escribia; habrá otro entre si, decía tan tonto como estoy yo, y cuando el rostro volvió allá la respuesta, cuando vió á en Gubert boy firmando los versos que el arrojó.

En la candidatura destorb que varen presentar els federals de can Sinia, tentan intenció de ficarhi á n'en Ventura de Palou, *aprofitat* deixeble d'en Pi y Margall, sinó qu'en Badó va creurer convenient pera la *causa* no proposarlo, tota vegada que hi ha á sobre el Sr. Ventura un *San Benito* respecte á una cuestió de llums y gas, etc.

Sempre la nota cómica ha d'esser sostinguda per un mateix actor. Aquestas passadas eleccions el senyor Fontcuberta diuhen que va presentarse á devant de la mesa d'un colegi y ab la gorra als dits y ab veu de garrofé de Sagunto, va exclamar.—Senyor president, tota vegada qu'els federals anem á *la lucha* y no tenim intervenció, demano que la cosa vagi legal,

forsa legal. Y efectivament, vegin si va anar legal que tota la mesa caciquista els va votar á n'ells.

En Soqué, una figura que apoya el caciquisme per esser acerrim partidari de las ideas bucólicas, diu que va dir á n'en Gregorio, aquell que passa fullas y prospectes, aillavoras que van sortir aquells papers ab la firma de «Un amante de la verdad» y «Varios republicanos».—Mira Gregorio, tu 'm passarás aquestas fullas y jo't donaré tres pessetas; en Sinia m'en dona quatre, però m'en quedaré una per mi. ¡Caram Soqué! ¡sou un pussa! ¡vos encarregat de trovar repartidor per ordre y á compte d'en Sinia al mateix temps que quedantvos una pesseta! no va mal la cosa. Y altremet no sabia qu'en Sinia fos republicá.

El nostre chefe de *policia*—no s'ofengui Gubert; ell ho es de *policia*, vosté de *policias*—el dormilech Castellet, anant á acompanyar un pres l'altre dia pera fer certas averiguacions se li va escapar en plena Barcelona. Segons diu ell va quedar veyent visions d'un grapat de sorra que li varen clavar als ulls, cosa que fou aprofitada pe'l pres pera tocar la marxa de'n Travé.

Ab el quento de la sorra no'ns enganya Castellet; vosté, quan vol, te una vista que fins dorm ab l'ull obert. Perxó gastantli franquesa no vull creure'l que m'han dit; lo que crech que'n lloch de sorra l'haurán CEGAT ab panís.

Aquell *home gran* de'n Quirset á falta de feyna s'entreten en donar merengas á la canalla perque baladrejin las *policias* de'n Gubert, el poeta *llauna*. Aixó ya'l retrata. Com que no te cervell ni inteligencia pera pensar alguna cosa ab que desfer el pobre concepte que tothom ha de tenir de sa insignificancia, s'esbrava fent el criatura.

La llástima es que també el farà á la casa de la vila. Es á dir, llástima no; potser ens ha de donar satisfacció el tenir per concejal á un ximple ab qui divertirnos.

A casa l'apotecari tot son penas y trastorns; ja cap dona s'enamora de su *talle seductor*, y els poch clients que tenia han fugit, tement que un cop, trasbalsat ab las Guayabas, els envihi al altre mon. Y carregat, plé d'inglesos, y al cervell un ull de poll per mes que embruta cuartillas no li raja *inspiració*.

¡Vaja! ja tornem cap al any 89, any de *felis* memoria en que cap vehí podia estar tranquil per perill de troverse atropellat de dias y robat de nits.

¿De qué serveixin els quefes d'ordre públich y els empleats de nits y de dias y aquell dels galons, si no hi ha la necesaria seguritat personal?

Sembla fet expres: quan mes n'hi han que cobran mes n'hi han que roban.

Imp. Garrell.—Granollers.

SECCIO D'ANUNCIS

¡MATALAZERO! ¡OJO! ¡PORCURAS!

¡GRAN BARATO!

¡SIN RIVAL!

Depósito de **MARFEGAS** adecuadas para la **JUVENTUD**.

N'hi encontrareis de Ciertas (?) desde 5 pasetas an arriba á 5 idem. idem. an abajo.

No decarse engañar, no cuanfundirse. Llebo bidrieras.

Llavero: Qeo, Fuente y Cubierta.

Fábrica de Grassiosas, Sifons y Aixarops

Marca registrada **N A S** ab privilegi.

Grassiosas dolças ab forsa sacarina pera rebentar els ventrells mes resistents.

Sifons pera ajudar la digestió dels que s'alimentan DEL FONDO.

Se donan 5 cupons per cada ral de gasto; á cent cupons regalem cunills de Guix ó concejals d' Ajuntament.

Fabricant: Senyor Pellissot.

AGENCIA DE INFORMES Y TARUGOS

La CASA compta ab medis suficientes pera donar

EMPLEOS Y COLOCACIONES

á tots els fulanos de mal viurer capassos de portar la gorra de cantó y criá pan-y-toros.

GRAN DIPÓSIT DE HONRAS PERA VENDRER Ó EMPENYAR

Rahó: Pep, Quel, Badó y C.^a

Centro farmacéutich, LA BARRA.

Gran especialitat en fer la bugadera bescantant als clients.

¡ATANCIÓ! ¡OJU!

¡PROCEDIMENT ESPECIAL DEL DIRECTOR DEL CENTRO!

S'ensenya la manera de no pagar lo que's deu, eludint els compromisos contrets. També s'ensenya la manera de fer d'apotecari sense títol.

¡ARTE! ¡MALA SOMBRÀ! ¡ARTE!

Se fan pegats versificats pera fer caure en basca á qui no'n tinga.

Director: Muy Ilustre señor Don Pau G. U. Vert.

Nota: Si algú sab alguna senyora que vulga casarse que me la presenti porque'n tinch moltas ganas.